

Posudek bakalářské práce

Galerijní animace v kontextu Rámcových vzdělávacích programů z pohledu učitelů VV a VO

Autorka práce: Tereza Lišková

Bakalářská práce se zabývá tematikou velmi aktuální pro současné české školství a potažmo také edukační složky muzeí a galerií, které na změny ve školství reagují. Konkrétně práce zkoumá problematiku tzv. Rámcových vzdělávacích programů, jejichž vznik je spojen se školskou či kurikulární reformou z roku 2005. Na tuto reformu a zavádění systému RVP do konkrétních škol, které probíhalo v uplynulých několika letech, poměrně pružně zareagovala řada muzeí a galerií, které svoji programovou nabídku této změně přizpůsobily. Autorka se zde zabývá především kontextem pražským, kde v tomto ohledu nejpodstatnější změny uskutečnila Národní galerie, studii návaznosti tzv. animačních programů na RVP vypracovalo také Centrum současného umění DOX a v základní míře také Museum Kampa. Autorka sleduje Rámcové vzdělávací programy ze dvou pohledů, a to nejprve školy a poté galerie. Další složkou teoretické části práce je samostatná kapitola věnovaná historii pojmů výchova a vzdělání. Na teoretickou část práce navazuje empirický výzkum, tedy kvantitativní dotazníkové šetření, které autorka provedla s respondenty z řas učitelů základních a středních škol v Praze.

Práce je poměrně logicky členěna, jak školní tak galerijní půdu se snaží prozkoumat z hlediska základních historických souvislostí a popsat aktuální stav, který pak dále zohledňuje v souvislosti s RVP. Poněkud méně logickou částí je kapitola o pojmech vzdělání a výchovy, která by měla spíše předcházet částem, kde autorka popisuje vzdělávání ve školách či v galerii. Jistý nedostatek spatřuji také v prostoru, který je jednotlivým kapitolám věnován a hloubce zpracování. Zatímco kapitole „Výchova a vzdělání jako pojmy pedagogické“ (která se bohužel jeví spíše jako zkrácený konspekt knihy V. Jůvy) je věnován poměrně široký prostor, samotné pojmy muzejní/galerijní pedagogika a galerijní animace jsou zkoumány pouze zevrubně, zmapování současných tendencí českých, nebo alespoň pražských institucí, jejich programové nabídky, historie a směřování v podstatě chybí. Část práce týkající se popisu Rámcových vzdělávacích programů, obohacená o výsledky výzkumů postojů pedagogů k nim, je zpracována podrobně a kvalitně. Některé kapitoly („Umění a kultura ve škole“, „Význam pojmů muzeum a galerie“ ad.) jsou nicméně pouze fragmentární. Vymezení pojmů muzeum a galerie není zcela jasné, autorka posléze v práci užívá obou pojmů střídatě nebo i současně, uvádí sice rozdílnost užití těchto pojmů u nás a v zahraničí, ale dále neříká, o jakou rozdílnost se jedná. Kapitola o muzeu 21. století a jeho historické proměně sice obsahuje základní pilíře současných teorií a debat na tomto poli, není ale příliš přehledná a některé pojmy užívá v nejasném či nepřesném smyslu (například moderní versus postmoderní muzeum, white cube jako výraz modernismu, který vedl k notnému elitářství a distinkci, a následné snahy o demokratizaci a vytváření jakéhosi třetího prostoru, komunikační platformy, která se nachází někde mezi hrozbou konzumní, spektakulární povahy současných muzeí na jedné straně a elitářstvím a nepřístupností na straně druhé).

Práce čerpá především z literatury dostupné na českém trhu, výjimkou je přední teoretička muzeí a jejich edukační role, Eilean Hooper-Greenhill. Z česky psané literatury se autorka opírá o přední zdroje jak co se týče muzejnictví, tak pedagogiky a propojení obou disciplín (Kesner, Horáček, Jůva...).

Čerpá také z řady zajímavých článků, elektronických zdrojů a také diplomových prací na podobná témata. Seznam použité literatury považuji za relevantní a pro účely práce dostatečný.

Velkou předností práce je aktuálnost a relevantnost zvoleného tématu a především praktický výzkum, který je dosud jediným šetřením na podobné téma a jeho výsledky jsou pro především tvůrce galerijních animací a další spolupráci galerií se školami v Praze velmi zajímavé. Přestože si autorka uvědomuje limity tohoto výzkumu (zaměření pouze na Prahu, složitost získání reprezentativního vzorku odpovědí apod.), výzkum přináší podnětná zjištění – například že naprostá většina učitelů VV a VO v Praze aktivně sleduje nabídku programů muzeí a galerií, velká část také ví o možné návaznosti programů na RVP, nicméně zároveň velká část pedagogů navštěvuje galerijní animace a další vzdělávací programy pouze nárazově, a tak je pro ně začlenění této nabídky do svých Školních vzdělávacích programů (zatím) příliš velkým závazkem. Jak autorka podotýká v závěru práce, aby bylo dosaženo ideálního stavu, nejde jen o vytváření nabídky muzeí a galerií, ale primárně o přijetí změn ve školství samotnými pedagogy, což má dosud své limity. Autorka sice příliš nezkoumá důvody, proč pedagogové navštěvují galerijní animace pouze nárazově, přestože jejich nabídku stále sledují (jedním z častých důvodů bývá neochota vedení školy umožnit množství exkurzí), ale poznamenává, že ke zlepšení spolupráce muzeí/galerií a škol, co se týče efektivní práce s RVP, dojde pravděpodobně až tehdy, kdy budou jednotlivé školy s Rámcovými vzdělávacími programy (které zařazení návštěv galerií a muzeí ve Výtvarném oboru či Výtvarné výchově přímo zohledňují) pracovat nejen formálně, ale skutečně tvůrčím způsobem.

Práce obsahuje řadu menších i větších formálních nedostatků, skutečně velké množství překlepů, stylistických či gramatických chyb a občasnou nedůslednost v citacích, bibliografii a odkazech. Jako celek je práce zajímavá, inovativní a přínosná a v případě dotažení jednotlivých kapitol a řádných korektur by to mohla být velmi dobrá až výborná práce. Je nicméně znát, že autorka na její odevzdání spěchala a toto dotažení již nebylo možné. V současném stavu práci doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň hodnocení **dobře**.

V Praze dne 26.8.2010

Karina Kottová, M.A.